

Lombikbabák az intenzív osztályon

Minisztériumtól bérelt inkubátorok, vészhelyzetre

A négyes ikrek is inkubátorban kezdték életüket.

Fotó: Karnok Csaba

A hazai rendelet legfeljebb 3 embrió anyaméh-beültetését engedi meg, de vannak kivételes esetek, amikor ennél több, lombikban megtermékenyített petesejtet célszerű visszaültetni, s lehet, hogy mindegyikből gyermek születik. A többes ikrek intenzív ellátása azonban nem problémamentes.

Tavaly két hét alatt három hármasiker-születés volt Szegeden. A lombikbéli módszerrel fogant gyermekek világrajövetelük után azonnal a szegedi gyermekklinika újszülött intenzív osztályára kerültek. Az idén augusztusban – a rendkívül kis súllyal született – négyes ikreket is a klinika újszülött intenzív osztálya fogadta.

A gyermekklinika igazgatója, *Túri Sándor* professzor már a tavalyi sűrű lombikbéli-ikeráldás idején arra kényszerült, hogy az Egészségügyi Minisztérium készletgazdálkodási raktárából béreljen eszközöket az újszülött intenzív osztályra váratlannul érkező koraszülött ikrek ellátásához. A lombikbéli módszerrel fogant többes ikrek kivétel nélkül kis súllyal jönnek világra, őket azonnal intenzív terápiában kell részesíteni. Az újszülött intenzív 17 ágyán csaknem mindig fekszenek koraszülöttek. Ha váratlanul hármas-négyes ikrek kerülnek az osztályra, számukra a meglévőkhöz kívül plusz műszerekre: inkubátorra, lélegeztetőgépekre, betegőrző monitorokra, infúziós pumpákra van szükség.

A hármas-négyes ikrek születési súlya általában másfél kilónál kevesebb, ennyiről kell őket felhozni az újszülöttek normál születési súlyára, amit kezdetben vénás táplálással tudnak elérni. Az apró koraszülött csecsemőknek lélegeztetőgépekre van szükségük – folytatja a professzor, ezek alkalmazása szintén nem veszélyek nélküli. A különleges terheléshez azonban nincsenek meg a feltételek –

mondja professzor, aki úgy ítéli meg, hogy a lombikbéliprogramot az állam anyagilag támogatja, ám nem gondoskodik megfelelően a lombikbabák fogadására hivatott intézményekben a feltételek-ről.

Szerinte úgy, mint Németországban, nálunk is maximálni kellene a beültetendő megtermékenyített petesejtek számát, kettő lenne az ideális. A gyermekgyógyász professzor nemcsak az újszülött intenzív osztályokra háruló feladatok miatt helyteleníti, hogy 3-4-5 petesejtet is beültetnek az anyába, hanem azért is, mert – mint indokolja – ha egyszerre több magzat fejlődik ki az anyaméhben, akkor törvényszerű, hogy a megszületett gyerekek kis súllyal, koraszülöttként jönnek a világra. Intenzív ápolásuk a legnagyobb gondosság és szakértelem mellett is számos veszéllyel fenyeget.

A hazai rendelet legfeljebb 3 embrió anyaméhbe ültetését engedi meg, de vannak kivételes esetek, amikor ennél több, lombikban megtermékenyített petesejtet célszerű visszaültetni – tájékoztatott a szegedi Kaáli Intézet orvosa, *Zádori János*. Ilyen kivétel, amikor az anyának volt már egy sikertelen kezelése, vagy ha 35 évesnél idősebb nőről van szó, illetve, ha a leendő anya hormonvizsgálatai a petefészek korai kimerülésére utalnak. Ezekben a kivételes esetekben ültetnek be 3-nál több, legfeljebb 4 embriót, mert előre nem tudható, hány tapad meg.

A szegedi lombikbéli-centrum gyakorlata, hogy 35 év alatti nőknél 2 embriót helyeznek vissza az anyaméhbe az első két kezelésnél. A szegedi intézetben végzett megtermékenyítések eredményeképpen lehetővé vált szülések 83 százalékában egy gyermek jött a világra. Az intézet működése óta történt 500 lombikbaba-születésből mindössze egy volt négyes iker.

KALOCSAI KATALIN

Francia nyelvvizsga Szegeden

Francia nyelvből is lehet akkreditált általános egy nyelvű nyelvvizsgát tenni a közeljövőben Szegeden. Erre eddig csak angol és német nyelvből volt lehetőség.

Francia nyelvből ez idáig egyetlen akkreditált általános nyelv vizsga létezett: a budapesti Rigó utcai Nyelvvizsgálóközpont Origo vizsgája. A napokban járt Magyarországon *Françoise Noël-Jothy*, a Párizsi Alliance Française nyelvviszgaosztályának vezetője, hogy az általa képviselt intézmény nyelvvizsgájának magyarországi akkreditálása érdekében folyó munkát a helyszínen segítse. Budapesten megbeszélést folytatott a Nyelvvizsgáló-társi Akkreditációs Központban, majd a szegedi Alliance Française-ben az úgynevezett egyenértékűsítési eljárásban dolgozó – s a majdani vizsgabizottságot alkotó – tanároknak tartott továbbképzést. Az előkészítési munka eredményeképpen jövőre idehaza a magyar állami nyelv vizsgákkal egyenértékű egy nyelvű franciayelv-vizsgát tehetnek a hallgatók Szegeden, Pécsen és a tervek szerint más vidéki egyetemi városokban is.

Az Alliance Française nyelv vizsgája tagja az Európa Tanács Közös Európai Referenciakeretnek. Ez azt jelenti, hogy az ebben szereplő nyelv vizsgákat azonos elvek alapján dolgozzák ki, a különböző nyelvekből tett vizsgák egymással összevethetők és egymásnak megfeleltethetők, s azokat – honosítás nélkül – az Európai Unió tagállamai, azonkívül pedig Kanada, az Egyesült Államok és a világ számos országa elfogadja.

SZ. C. SZ.

EU-fórum Üllésen

Homokháton az Európa Unió felé címmel szakmai és lakossági fórumot szerveznek november 13-án és 14-én az üllési művelődési házban. Szerdán délelőtt 9 órától előadások hangzanak el többek között az Európai Parlament működéséről, az önkormányzati feladatmegosztásról, a magyar és az uniós jogrendszeréről, valamint a kistérség szerepéről. Csütörtök délután 4 órától az érdeklődők filmeket nézhetnek meg az EU-ról, az euróról és a nagy európai szerződésekről. A helyi média uniós szerepéről pedig lapunk munkatársa, *Újszászi Ilona* tart előadást.

Szerencsések pályázati pénze

MUNKATÁRSUNKTÓL

Néhány hete már a lottóötös bővületében él az ország, ám a Szerencsejáték Rt. nem koncentrálna csupán egyedül erre. *Ábrahám István* szegedi területi igazgatóhelyettes ezúttal egy kenősdonságról adott információkat.

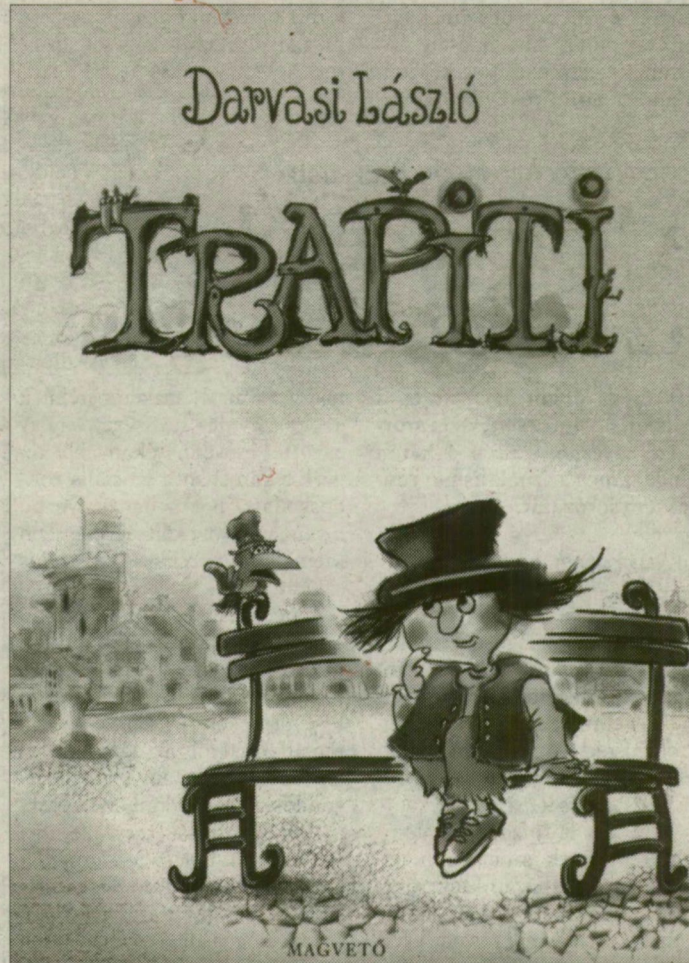
Aki a november 11. és 16. között megjátszott és erre az időszakra érvényes kenősdónkból legalább ezer forint összegértékű nyeretlen játékot összegyűjt és pályázik, megnyerheti a négy, egyenként félmillió forintos készpénznyeremény egyikét, vagy a további tizenkettő, még

mindig százezres tétel valamelyikét.

A nyeretlen kenősdónkat tartalmazó borítéknak pontos címmel és a pályázat jelmondatával – „Kenő ráadás” – ellátva kell beérkeznie november 20-áig a Szerencsejáték Rt., Szegedi Területi Igazgatóság, 6701 Szeged Pf. 2405. címre. (A pályázatok csak postai úton küldhetők be.)

Az akcióban csak a Bács-Kiskun, Békés, Csongrád és Jász-Nagykun-Szolnok megyékben on-line módon küldött kenősdónkatok szerepelhetnek. A nyilvános sorsolás november 22-én 9 órakor lesz Szegeden, a Szilléri sugárúti lottóházban.

A magyar meseregény

A Darvasi-könyv címlapja

Újabb nemzetközi díjjal kitüntetett magyar regény kapható a könyvesboltokban. *Darvasi László* új, kisiskolásoknak és vendiákoknak egyaránt ajánlható meseregénye a *Trapiti* címet viseli, s az alcím szerint az első nagy tökfőzelékháború érdekfeszítő krónikája. Talán ezért is jutalmazta a Nemzetközi Tökfőzelék Bizottság különdíjjal ezt a regényt.

A történet Kavicsvára egy kedves kis városba vezet bennünket,

ahol egy napon különös kis figura, egy *Trapiti* bukkan fel. Senki nem tudja ki ő, honnan jött s miért menekült éppen a városkába. Izgalmas nyomozás veszi kezdetét, és a baljós jelek sokasodnak, mignem kitör a tökfőzelékháború.

A könyvet lapunk külső munkatársa, *Németh György* kedves rajzai illusztrálják. A szerző csütörtökön a Gedói Általános Iskolában tartja a könyv olvasói premijét.

A mezőőrök szerint hamis engedéllyel vágják a fát

Ha beköszönt a hideg, megjelennek a fatolvajok. Ez az összefüggés annak ellenére létezik, hogy Makón – a mezőőrök munkájának köszönhetően – a szervezett falopás megszűnt, de telente az alkalmi tolvajok rendre megdézsmálják az erdőket.

A nyáron elsősorban a külterületi termőföldekre vigyázó mezőőrök télen – többek között – a ma már jelentős részben magántulajdonban lévő erdőket, no meg az átmenetileg ritkábban látogatott kiskerteket, bungalókat és nyaralókat felügyelik.

A mezőőrök négy fős csapata munkaruhát, távcsövet és önvédelmi gázspray-t kap az önkormányzattól – meg útiköltség-térítést, hiszen egy-egy emberre több mint ötezer hektárnyi terület jut. *Garan János*, a csapat vezetője szerint munkájuk cseppet sem veszélytelen, mégis eredményes. Emberei szezononként

tíz-tizenöt fatolvajra lepleznek le. A mobiltelefonnal is felszerelt mezőőrök az erdők védelmé érdekében együttműködnek a közterület-felügyelettel, a tájvédelmi körzet ellenőreivel, a gátőrökkel, sőt a tulajdonosokkal is. Ha riasztják őket, percek alatt a helyszínen teremnek és gyakran érik tetten a fatolvajokat.

A falopással szervezeten foglalkozó csoportok mostanra eltűntek ugyan, ám az erdők dézsmálói rafináltabbak lettek. Előfordul, hogy a terület gazdájától engedélyt kérnek a lehullott, amúgy értéktelen gallyak összegyűjtésére, ám a felhatalmazás birtokában karnyi vastagságú ágakat is levágnak, begyűjtenek, mi több, fűrész és baltát ragadva erdőirtásba kezdenek. A fát aztán úgy pakolják a kocsira, hogy az apróbb, vékonyabb gallyak kerülnek felülre, eltakarva a felaprított törzseket. *Fodor Gábor* mezőőr a napokban éppen ilyen esettel találkozott az Igási út

mentén. Megesik az is, hogy a fák közt szorgoskodó ember papírt vesz elő, mondván: megvette a fákat, amiket éppen kivág – csak éppen a szerződés hamis, a valódi tulajdonos mit sem tud az „adásvételről”.

A fatolvaj ellen a mezőőr feljelentést tehet, amit tízezer forintos értékhatárig szabálysértési eljárás követ. Az értékhatárral most már az érintettek is tisztában vannak: inkább napjában többször is fordulnak, de egy-egy nem visznek magukkal többet, mint amennyi becsülésük szerint tízezer forintot ér, hogy elkerüljék a komolyabb büntetést. *Garan János* azt mondja, tudják, hogy a periferiára szorult emberek napi megélhetésük, melegedésük érdekében lopják a fát, de úgy gondolja, előlött sem szabad szemet hunyni. Ha másként tennék – véli a makói mezőőrök vezetője –, újra megjelenének a szervezett csoportok.

SZABÓ IMRE

Egy-egy mezőőrré ötezer hektárnyi terület védelmét bízzák Makón.

Fotó: Schmidt Andrea